

ECOLOGISCH ONDERZOEK LEURINGSLAAN 45 TOLBERT

Oriëntatie in het kader van de natuurwetgeving

Rapport EM180219
Datum 26-2-2018

In opdracht van

COLOFON

Titel: Ecologisch onderzoek Leuringslaan 45 Tolbert

Subtitel: Oriëntatie in het kader van de natuurwetgeving

Projectcode: EM180219

Datum: 26 februari 2018

Auteur: Ing. R. Gerritsen

Veldonderzoek: Ing. R. Gerritsen

Opdrachtgever: BBAW Bouwmanagement, Brink 1, 9331AA Norg

© EcoMilieu Advies

Kötterskamp 21, 7688 RL, Daarle
Tel: (06)30315951, e-mail: info@ecomilieu.nl

EcoMilieu is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoMilieu; opdrachtgever vrijwaart EcoMilieu voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt mits onder bronvermelding:

Gerritsen, R. (2018). Ecologisch onderzoek Leuringslaan 45 Tolbert; Oriëntatie in het kader van de natuurwetgeving. Rapport EM180219. EcoMilieu Advies, Daarle.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Onderzoeksdoel en -vragen	1
1.3	Leeswijzer	1
2	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	2
2.1	Algemene opzet en werkwijze.....	2
3	PLANLOCATIE EN INGEPEN.....	4
3.1	Planlocatie	4
3.2	Beschrijving geplande ingrepen	4
4	NATUURWAARDENONDERZOEK.....	6
4.1	Veldbezoek	6
4.2	Flora.....	6
4.3	Grondgebonden Zoogdieren	6
4.4	Vleermuizen.....	7
4.5	Vogels.....	8
4.6	Amfibieën, reptielen en vissen	8
4.7	Dagvlinders, libellen, overige insecten en ongewervelde.....	8
5	EFFECTENTOETSING SOORTBESCHERMING.....	9
5.1	Mogelijk optredende effecten	9
5.2	Kwalificerende N2000 Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten	10
5.3	Flora, dagvlinders, libellen, overige insecten en ongewervelde	12
5.4	Vissen en reptielen.....	12
5.5	Grondgebonden zoogdieren en amfibieën	12
5.6	Vleermuizen.....	12
5.7	Vogels.....	13
6	EFFECTENTOETSING GEBIEDSBESCHERMING	15
6.1	Effectentoetsing Habitattypen N2000 Wnb	15
6.2	Effectentoetsing NNN beleid.....	15
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	17
7.1	Conclusies en aanbevelingen Soortbescherming Wnb.....	17
7.2	Conclusies en aanbevelingen Gebiedsbescherming Wnb en NNN.....	18
	GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	19
	BIJLAGE I: FOTO-IMPRESSIE PLANGEBIED	21
	BIJLAGE II: N2000 AANWIJZINGSBESLUIT	25

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van BBAW Bouwmanagement, heeft EcoMilieu Advies een ecologische oriëntatie natuurwetgeving uitgevoerd inzake de onderbouwing voor ruimtelijke planvorming op locatie Leuringslaan 45 te Tolbert, gemeente Leek, provincie Groningen.

De Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuur Netwerk Nederland beleid (NNN) verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten, wezenlijke kenmerken en waarden of instandhoudingsdoelen. Het plangebied ligt niet in het Groningse deel van het NNN en ligt op ca. 3,2 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura2000 (N2000) gebied. In onderhavig rapport wordt een oriëntatie uitgevoerd aan gebieds- en soortbescherming in het kader van de Wnb en het NNN beleid.

1.2 Onderzoeksdoel en -vragen

In deze paragraaf wordt de doelstelling vertaald naar onderzoeksvragen. Het doel is middels ecologisch onderzoek na te gaan of de geplande ingrepen negatieve effecten (kunnen) hebben op (potentieel) aanwezige beschermde plant- en diersoorten, wezenlijke kenmerken en waarden of instandhoudingsdoelen. Concreet komen uit de doelstelling de volgende onderzoeksvragen naar voren, die middels deze oriëntatie worden beantwoordt:

- Welke beschermde plant- en diersoorten komen (potentieel) voor in of direct rond het plangebied?
- Wat zijn de effecten van de geplande ingrepen op deze beschermde soorten?
- Wat zijn de effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden en instandhoudingsdoelen van beschermde N2000 en NNN gebieden en kunnen (significant) negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden en instandhoudingsdoelen van deze beschermde gebieden al dan niet met zekerheid worden uitgesloten?
- Zijn de mogelijke negatieve effecten van de geplande ingrepen een overtreding van de Wnb en kunnen mogelijk negatieve effecten worden voorkomen middels mitigerende of compenserende maatregelen?

1.3 Leeswijzer

In dit hoofdstuk is beschreven hoe dit onderzoek, het uitvoeren van ecologisch onderzoek in het kader van soort- en gebiedsbescherming, tot stand is gekomen en werd de doelstelling vertaald naar onderzoeksvragen. In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethodiek besproken. In hoofdstuk 3 volgt een algemene beschrijving van het plangebied en de voorgenomen ingrepen. In hoofdstuk 4 wordt aan de hand van bronnenonderzoek, een veldbezoek en expert judgement de (potentiële) aan- of afwezigheid van beschermde soorten onderbouwd. In hoofdstuk 5 volgt de synthese van de resultaten en wordt een effectentoetsing uitgevoerd op beschermde soorten in het kader van de Wnb. In hoofdstuk 6 volgt een effectentoetsing op de gebiedsbescherming Wnb en NNN beleid. In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen en wordt de eventuele noodzaak aangegeven tot vervolgonderzoek. Hierna volgen de geraadpleegde bronnen en bijlagen met een foto impressie van het plangebied en het N2000 aanwijzingsbesluit.

2 ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1 Algemene opzet en werkwijze

Dit natuurwaardenonderzoek betreft een inschatting van de (potentiële) aanwezigheid van en mogelijke nadelige effecten op beschermde soorten planten en dieren, wezenlijke kenmerken en waarden en instandhoudingsdoelen in het kader van de natuurwetgeving. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is op basis van expert judgement een inschatting gemaakt van het (potentieel) voorkomen van (functies van) beschermde flora en fauna en Habitattypen in en rond het plangebied. Op basis van beschreven ingrepen is een inschatting gemaakt van te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten, soortfuncties en gebieden. De mogelijk negatieve effecten zijn getoetst aan de Wnb en het NNN beleid.

Tot slot wordt geadviseerd over de noodzaak tot het nemen van mitigerende (verzachtende of inpassings-) of compenserende maatregelen, dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van vervolgonderzoek.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen zijn verspreidingsgegevens van internetmedia en diverse verspreidingsatlassen van relevante soortgroepen en (jaar)verslagen van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) geraadpleegd (zie geraadpleegde bronnen).

Oriënterend terreinbezoek

Het plangebied is op 22 februari 2018 bezocht. Tijdens het veldbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten, o.a. zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc. Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Expert judgement

Tijdens dit natuurwaardenonderzoek is expert judgement toegepast om de geschiktheid van het plangebied voor mogelijk voorkomende beschermde soorten te beoordelen.

Gebruikte onderzoeksinstrumenten

Bij dit onderzoek zijn de volgende instrumenten gebruikt:

- verrekijker;
- digitale fotocamera.

Het ecologisch onderzoek om tot beantwoording te komen van de onderzoeksvragen is uitgevoerd middels volgend schematisch overzicht (figuur 1).

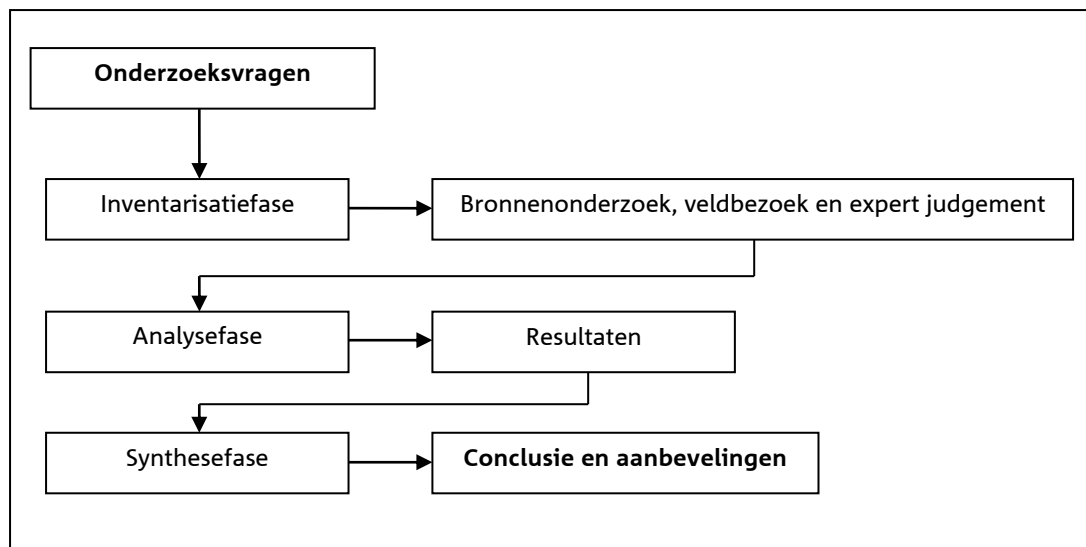

Fig. 1: Schematische weergave onderzoeksmethodiek.

3 PLANLOCATIE EN INGREPEN

3.1 Planlocatie

Het plangebied is gesitueerd in het westelijke deel van de bebouwde kom aan de Leuringslaan 45. Het onderzoeksgebied betreft een braakliggend en asbest gesaneerd kaal terrein met in het zuidelijke en westelijke deel een walbegrenzing van bomen en struiken en langs de Leuringslaan een meidoornhaag (fig. 2 en 3 en foto-impressie bijlage I).

3.2 Beschrijving geplande ingrepen

Gepland staat twee nieuwe bedrijfswoningen te realiseren op dit perceel. De daaruit voortvloeiende ingrepen zijn het bouwrijp maken van de gronden. Er worden geen bomen gekapt. In figuur 2 wordt de globale situering van de onderzoekslocatie (rode arcering) weergegeven. In figuur 3 volgt de globale situering van het plangebied (rode arcering) in de regio. Foto's van het plangebied zijn opgenomen in bijlage I.

Fig. 2: Globale situering plangebied / onderzoekslocatie (bron: PDok).

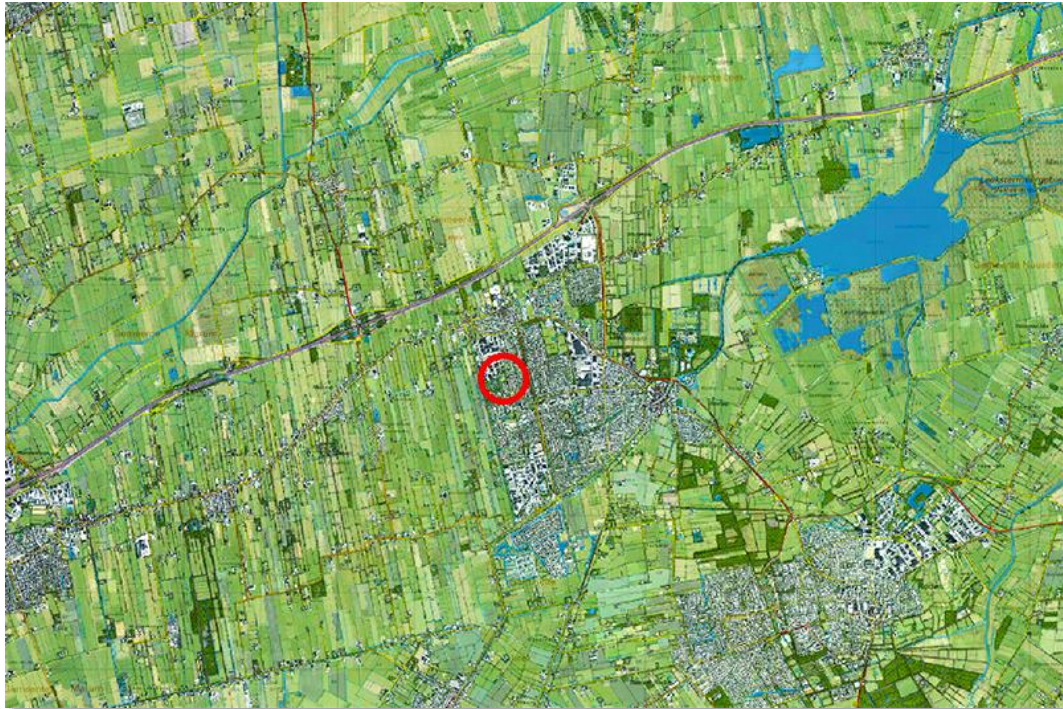

Fig. 3: Globale ligging plangebied / onderzoekslocatie versus regio (bron: PDok).

4 NATUURWAARDENONDERZOEK

In dit hoofdstuk zijn de (potentiële) aan- of afwezigheid van de onderzochte plant- en diersoorten in het onderzoeksgebied onderbouwd. De relevante soorten zijn nader toegelicht.

4.1 Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek, is voor zover mogelijk een inventarisatie uitgevoerd van de beschermde soorten binnen de Wnb, met de nadruk op de niet vrijgestelde beschermde soorten. In onderstaande tabel zijn de tijdstippen en de waarnemingscondities van het uitgevoerde veldbezoek weergegeven.

Tabel 1: Waarnemingscondities veldbezoek

Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
22 februari 2018	09:30	11:00	Wind NO 1B, bewolking 4/8, droog, 1°C

4.2 Flora

In betreffende onderzoekslocatie zijn de volgende biotopen (CBS, 2005) aangetroffen:

- 526: Binnensteden en woonwijken.

De onderzoeksdatum is niet geheel representatief voor onderzoek naar plantensoorten. Desondanks is een goed beeld verkregen van de aangetroffen en te verwachten soorten in het plangebied. In en rond de onderzoekslocatie zijn na de sanering van het terrein in het braakliggende bouwvlak geen plantensoorten aangetroffen. In de smalle houtwallen westelijk en zuidelijk van het terrein zijn nog wel plantensoorten aangetroffen. In de randen van het plangebied zijn plantensoorten aangetroffen zoals o.a. zomereik, zwarte els, gewone es, wilg spec., ruwe berk, buxus, rode kornoelje en grote brandnetels. Ontheffingsplichtige plantensoorten binnen de Wnb zijn niet aangetroffen in het plangebied tijdens het veldonderzoek en worden gezien de terreingesteldheid en aangetroffen soortensamenstelling ook niet verwacht.

4.3 Grondgebonden Zoogdieren

In het plangebied en directe omgeving zijn een aantal vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten, zoals huisspitsmuis, veldmuis, bruine rat, egel en konijn. In en rond het onderzoeksgebied zijn geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van (vaste rust- of verblijfplaatsen) van beschermde soorten zoogdieren, zoals steenmarter of eekhoorn. Vaste rust- of verblijfplaats functies van de steenmarter kunnen uitgesloten worden, gezien de terreingesteldheid van het plangebied. Verwacht wordt dat de steenmarter wel gebruik maakt van de randen van het plangebied en directe omgeving als foerageergebied. Overige beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden gezien de terreingesteldheid en verspreidingsgegevens niet verwacht.

4.4 Vleermuizen

Potentiële verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in boomholten, huizen, kelders etc. In het onderzoeksgebied zijn potentieel geschikte invliegopeningen en daarmee potentiële verblijfplaatslocaties voor vleermuizen aangetroffen in enkele zwarte elzen in de zuidelijke houtwal. In Tabel 2 is weergegeven welke combinatie van soorten en functies potentieel voorkomen in het plangebied.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde ruimtelijke structuren voor oriëntatie en via deze verbindingselementen van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken en weer terug. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bv. rijen woningen, watergangen, rijen bomen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute.

Tussen de Tolbertervaart en Auwemalaan loopt een groenblauwe structuur die de bebouwde kom verbind met het buitengebied en Leekster Hoofddiep en vice versa. Grenzend aan de zuidelijke houtwal van het plangebied betreft dit een sloot met zuidelijk daarvan nog een houtwal. Deze groenblauwe structuren zijn potentieel geschikt als vliegroutes voor verschillende vleermuissoorten (tabel 2).

Potentieel foerageergebied

Vleermuizen foerageren op locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen en bomenrijen, bij lantaarnpalen of boven open terreinen of water. Verwacht wordt dat de randen van het plangebied, gezien aanwezig groen, groenblauwe structuren en luwtedelen, deel uitmaakt van foerageerroutes, -gebieden van vleermuizen (tabel 2).

Tabel 2: De potentieel voorkomende vleermuizen en aanwezige functies in en rond het plangebied.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageerroute
Baardvleermuis						X
Watervleermuis	X	X			X	X
Meervleermuis					X	X
Laatvlieger					X	X
Gewone dwergvleermuis	X				X	X
Ruige dwergvleermuis	X				X	X
Kleine dwergvleermuis					X	X
Gewone grootoorvleermuis	X	X				X

X = potentieel aanwezig

4.5 Vogels

Aangezien dit natuurwaardenonderzoek een quickscan betreft, is geen volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek in combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is echter wel een goede uitspraak te doen over de te verwachten soorten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen ,rust- en verblijfplaatsen) van jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen in en rond het onderzoeksgebied zoals gierzwaluw, huismus, steenuil, sperwer of buizerd. In enkele zwarte elzen in de zuidelijke houtwal zijn holten van de grote bonte specht aangetroffen. Gezien de terreingesteldheid en afwezigheid sporen, worden overige jaarrondbeschermde vogelsoorten niet verwacht.

Gezien de terreingesteldheid, worden in het plangebied verder functies van algemene broedvogels verwacht. Op en direct rond het plangebied aangetroffen en te verwachten broedvogels zijn algemene broedvogels van woonwijken als houtduif, turkse tortel, vink, putter, groenling, heggenmus, witte kwikstaart, merel, zanglijster, zwartkop, tjiftjaf, roodborstje, pimpelmees en koolmees.

4.6 Amfibieën, reptielen en vissen

Vanwege de terreingesteldheid en situering van het plangebied ten opzichte van de zuidelijk liggende sloot, kunnen incidenteel foeragerende exemplaren van de kleine watersalamander, bruine kikker, gewone pad en bastaardkikker worden verwacht. Gezien de terreingesteldheid en verspreidingsgegevens worden geen beschermde soorten amfibieën, reptielen of vissen verwacht in het plangebied. Er zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën, reptielen of vissen aangetroffen in het plangebied.

4.7 Dagvlinders, libellen, overige insecten en ongewervelde

Gezien de terreingesteldheid, ligging en verspreidingsgegevens, worden in het plangebied geen beschermde soorten uit deze soortgroepen verwacht.

5 EFFECTENTOETSING SOORTBESCHERMING

Op basis van de onderzoeksresultaten en de te verwachten effecten van de ingrepen is een toetsing aan de soortbescherming Wnb uitgevoerd. Hierdoor is inzichtelijk gemaakt voor welke (potentieel) aanwezige beschermde soorten mogelijk negatieve effecten optreden door de geplande ingrepen en of hiervoor aanvullend onderzoek, mitigerende dan wel compenserende maatregelen, of een ontheffing in het kader van de Wnb vereist is.

5.1 Mogelijk optredende effecten

De geplande ingrepen (§3.2) kunnen potentieel overtreding van de onderstaande verbodsbepalingen van de Wnb inhouden.

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatsrichtlijn:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten:

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

5.2 Kwalificerende N2000 Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten

Enigzins binnen de externe invloedsfeer op een afstand van ca. 3,2 kilometer oostelijk van het plangebied, ligt het dichtstbijzijnde N2000 gebied Leekstermeergebied (gele arcering figuur 4). Het N2000 aanwijzingsbesluit is weergegeven in bijlage II. Met behulp van de effectenindicator van het Ministerie kan een oriëntatie worden uitgevoerd naar potentiële (significante) negatieve effecten op kwalificerende soorten door bepaalde activiteiten. De effectenindicator geeft informatie over de meest voorkomende storingsfactoren en de gevoeligheid hiervoor van de aangewezen beschermde Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten. In figuur 5 zijn de resultaten van de effectenindicator en daarmee de potentiële optredende storingsfactoren voor het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied opgenomen ten aanzien van de activiteit bedrijventerrein.

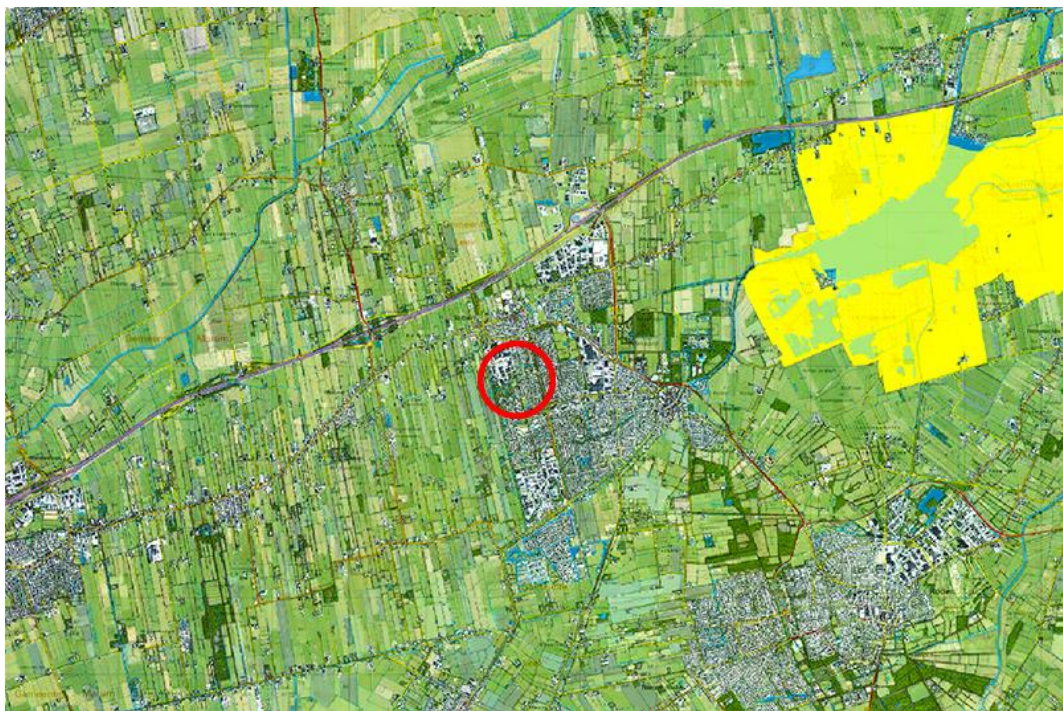

Fig. 4: Globale begrenzing plangebied versus omliggende N2000 gebieden (bron: PDok).

In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de eventuele effecten die de geplande ruimtelijke ingrepen kunnen hebben op de kwalificerende Habitatrichtlijnsoorten van het dichtstbijzijnde N2000 gebied.

Effectenbeoordeling potentiële storingsfactoren N2000

Vanwege de aard van de ingrepen en de ligging / terreingesteldheid van het plangebied kunnen de volgende negatieve effecten op kwalificerende N2000 soorten door de storingsindicator opgesomde storingsfactoren worden uitgesloten.

Oppervlakteverlies (1) en versnippering (2)

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een beschermd N2000 gebied. Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de kwalificerende Vogelrichtlijnsoorten niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn in het plangebied.

Hierdoor treedt vanwege de geplande ingrepen geen oppervlakteverlies of versnippering op. Deze aspecten worden derhalve niet verder in deze effectenbeoordeling meegenomen.

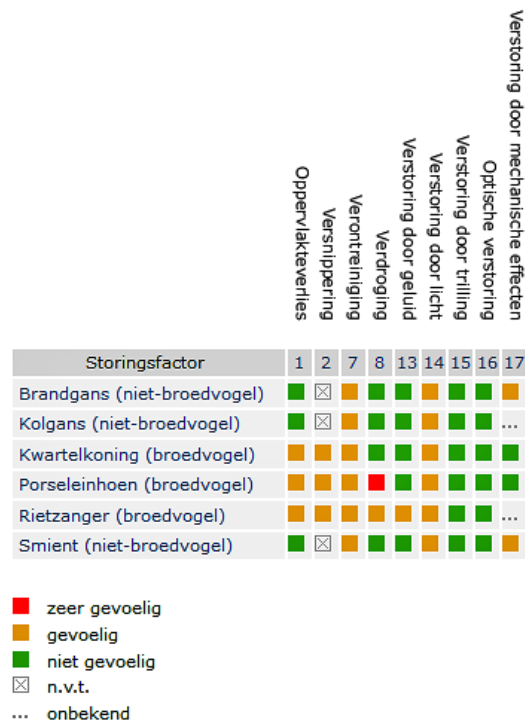

Fig. 5: Potentieel optredende storingsfactoren op beschermde Habitatrichtlijnsoorten Natura2000 door activiteit bedrijventerrein (bron: www.synbiosys.alterra.nl).

Verontreiniging (7)

Verontreiniging heeft meestal betrekking op afstroming van water ('run-off') met daarin bijvoorbeeld zware metalen, organische stoffen of strooizout. Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een beschermd N2000 gebied. Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de kwalificerende Vogelrichtlijnsoorten niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn in het plangebied. Door de geplande ingrepen komen geen verhoogde concentraties gebieds-, ecosysteem vreemde stoffen vrij. Er wordt gewerkt volgens de reguliere wettelijke normen, waardoor negatieve effecten als gevolg van verontreiniging op kwalificerende Vogelrichtlijnsoorten niet aan de orde zijn. Dit aspect wordt derhalve niet verder in deze effectenbeoordeling meegenomen.

Verdroging (8)

Door de geplande ingrepen treedt geen verandering op in lokale en regionale kweldruk aangezien het grondwaterpeil onveranderd blijft ten opzichte van de huidige situatie. Er zijn geen veranderingen in de (grond)waterhuishouding. Negatieve effecten op kwalificerende Vogelrichtlijnsoorten als gevolg van verdroging zijn daardoor uit te sluiten. Dit aspect wordt derhalve niet verder in deze effectenbeoordeling meegenomen.

Verstoring door geluid (13), licht (14), trilling (15), optische verstoring (16) en mechanische effecten (17)

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een beschermd N2000 gebied. Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de kwalificerende Vogelrichtlijnsoorten niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn in het plangebied. De kwalificerende soorten komen, gezien de verspreidingsgegevens voor in het N2000 gebied en daaromheen liggende wateren. Gezien de afstand van het plangebied ten opzichte van het N2000 gebied, de beperkte lokale aard van de activiteiten die gepaard gaan met de geplande werkzaamheden en de ligging van het plangebied, kunnen nadelige effecten door geluid, licht, trilling, optische verstoring of verstoring door mechanische effecten worden uitgesloten.

Cumulatieve effecten

Voor zover bekend, is ten aanzien van de geplande activiteiten geen sprake van cumulatieve effecten.

5.3 Flora, dagvlinders, libellen, overige insecten en ongewervelde

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen in het plangebied redelijkerwijs kunnen worden uitgesloten. Negatieve effecten op soorten uit deze soortgroepen, vanwege de geplande ingrepen, zijn daarmee redelijkerwijs uit te sluiten. De geplande ingrepen houden voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Wnb in.

5.4 Vissen en reptielen

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen in het plangebied kunnen worden uitgesloten. Negatieve effecten op soorten uit deze soortgroepen, door de geplande ingrepen, zijn daarmee redelijkerwijs uit te sluiten. De geplande ingrepen houden voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Wnb in.

5.5 Grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Door de ingrepen gaan mogelijk foerageer- en verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën verloren. Voor algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling van de verboden zoals opgenomen in artikel 3.10 Wnb. De ingrepen houden voor deze soorten dan ook geen overtreding van de Wnb in.

Steenmarter

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat in het plangebied foerageerfuncties van de steenmarter potentieel zijn. Gezien de hoeveelheid alternatief foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied worden door de geplande ingrepen geen negatieve effecten verwacht op de foerageermogelijkheden van deze soort. De geplande ingrepen houden ten aanzien van de steenmarter dan ook geen overtreding van de Wnb in.

5.6 Vleermuizen

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat in het plangebied potentieel vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten zijn in enkele zwarte elzen in de zuidelijke houtwal. Er worden geen bomen gekapt, waardoor er geen negatieve effecten zijn op mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen. De groenblauwe structuur zuidelijk van het plangebied heeft mogelijk een rol als vliegroute / oriëntatiepunt tijdens vleermuis verplaatsingen.

Omdat er geen bomen gekapt worden, zijn negatieve effecten op potentieel aanwezige vliegroutes uit te sluiten. Het plangebied wordt verder potentieel gebruikt door vleermuizen als foerageerroute en -gebied. Gezien de hoeveelheid alternatief foerageergebied in de directe omgeving, wordt door de geplande ingrepen geen negatieve effecten verwacht op de foerageermogelijkheden van vleermuizen. De geplande ingrepen houden ten aanzien van vleermuisfuncties dan ook geen overtreding van de Wnb in. In Tabel 3 is weergegeven op welke in het onderzoekgebied potentieel voorkomende combinatie van soortfuncties mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn.

Tabel 3: De potentieel voorkomende combinatie van soortfuncties in het plangebied en mogelijke negatieve effecten.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageerroute
Baardvleermuis						X
Watervleermuis	X	X			X	X
Meervleermuis					X	X
Laatvlieger					X	X
Gewone dwergvleermuis	X				X	X
Ruige dwergvleermuis	X				X	X
Kleine dwergvleermuis					X	X
Gewone grootoorvleermuis	X	X	X			X

X = potentieel aanwezig

 = Negatief effect niet te verwachten

 = Negatief effect niet uitgesloten

5.7 Vogels

Alle broedvogels zijn gedurende hun broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden, mits kan worden aangetoond dat de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat in het plangebied in de zuidelijke houtwal in enkele zwarte elzen, holten van de grote bonte specht aanwezig zijn.

De grote bonte specht valt onder categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Er worden geen bomen gekapt. Verwacht wordt dat in de groenblauwe structuur tussen de Tolbertervaart en Auwemalaan, meerdere (alternatieve) verblijfplaatslocaties van deze soort aanwezig zijn. Functies van overige soorten jaarrond beschermde vogelsoorten worden niet verwacht binnen het plangebied. De geplande ingrepen houden ten aanzien van jaarrond beschermde vogelsoorten dan ook geen overtreding van de Wnb in.

6 EFFECTENTOETSING GEBIEDSBESCHERMING

Op basis van de onderzoeksresultaten en de te verwachten effecten van de ingrepen is een toetsing aan de gebiedsbescherming Wnb en NNN beleid uitgevoerd. Hierdoor is inzichtelijk gemaakt of door de geplande ingrepen mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde N2000 en NNN gebieden, en of hiervoor een passende beoordeling, danwel een vergunning in het kader van de Wnb vereist is.

6.1 Effectentoetsing Habitattypen N2000 Wnb

In een oriënterende toetsing aan de gebiedsbescherming Wnb dient na gegaan te worden of het optreden van (significante) negatieve effecten op aangewezen Habitattypen door activiteiten en ontwikkelingen in of nabij N2000 gebieden al dan niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten, de zogeheten 'externe werking'.

Enigzins binnen de externe invloedsfeer op een afstand van ca. 3,2 kilometer oostelijk van het plangebied, ligt het dichtstbijzijnde N2000 gebied Leekstermeergebied (gele arcering figuur 4). Het N2000 aanwijzingsbesluit is weergegeven in bijlage II. In het N2000 Leekstermeergebied zijn geen Habitattypen aangewezen, waardoor een effectentoetsing op aangewezen Habitattypen niet van toepassing is.

Cumulatieve effecten

Voor zover bekend, is ten aanzien van de geplande activiteiten geen sprake van cumulatieve effecten.

6.2 Effectentoetsing NNN beleid

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) werd voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd. Het Natuurnetwerk is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Het plangebied ligt niet binnen of in de nabijheid van het NNN (fig. 7). Er zijn in het plangebied geen beheertypen aangewezen. Als gevolg van de geplande ontwikkelingen is er geen afname van NNN areaal en er wordt niet binnen de NNN begrenzing gewerkt. Gezien de afstand van het plangebied ten opzichte van omliggende NNN gebieden, de beperkte lokale activiteiten die gepaard gaan met de geplande nieuwbouw en de situering van het plangebied binnen de bebouwde kom, kunnen nadelige effecten door geluid, licht, trilling, optische verstoring of verstoring door mechanische effecten worden uitgesloten. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden en beheertypen van het NNN worden daarmee uitgesloten. De geplande ingrepen passen daarnaast binnen de gewenste ontwikkelingen in bebouwde kommen in Groningen.

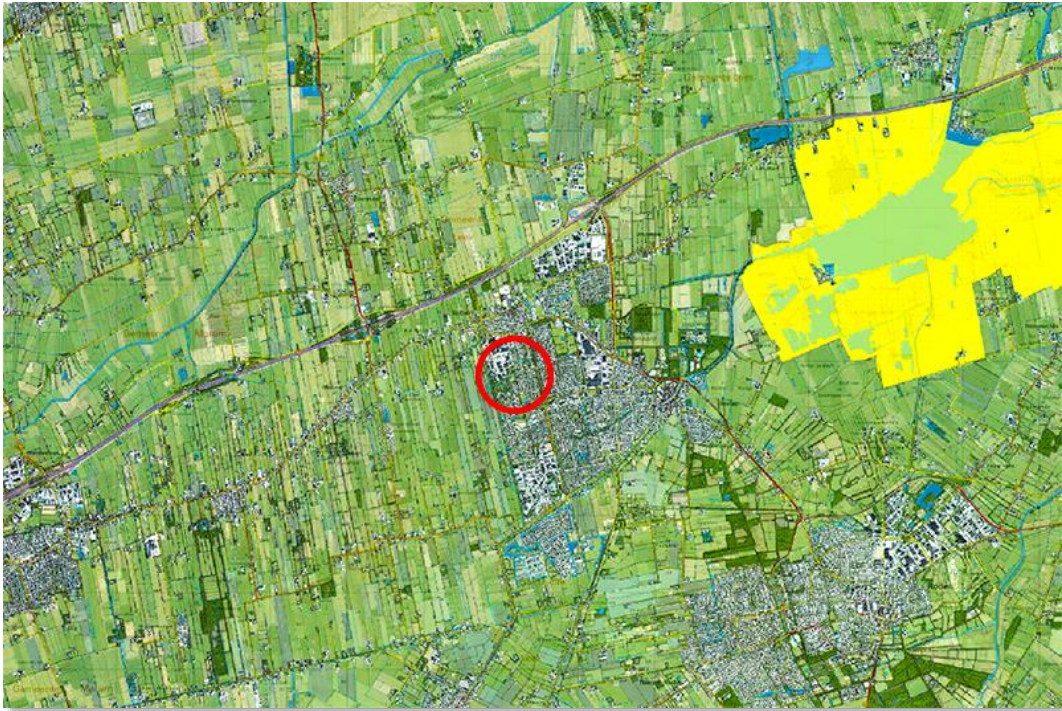

Fig. 7: Plangebied versus omliggende NNN gebieden (bron: PDok).

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Gepland staat twee nieuwe bedrijfswoningen te realiseren aan de Leuringslaan 45 te Tolbert. De daaruit voortvloeiende ingrepen zijn het bouwrijp maken van de gronden. Er worden geen bomen gekapt. Het plangebied ligt niet in het Groningse deel van het Natuur Netwerk Nederland en ligt op ca. 3,2 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied. In onderhavig rapport heeft een oriënterende toetsing plaats gevonden aan de soort- en gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming en aanvullend op het Natuur Netwerk Nederland beleid.

7.1 Conclusies en aanbevelingen Soortbescherming Wnb

Uit de effectentoetsing Soortbescherming Wet natuurbescherming wordt geconcludeerd dat bij uitvoering van de geplande ingrepen negatieve effecten mogelijk zijn op:

- Broedvogels.

Er worden door de geplande ingrepen, geen negatieve effecten verwacht op de overige beschermde soorten of aanwezige functies.

Broedvogels

Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient ten alle tijde te worden voorkomen. Worden eventuele werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd, dan kunnen negatieve effecten op broedvogels uitgesloten worden. Als broedseizoen kan globaal de periode van 15 maart t/m 1 juli worden aangehouden.

Zorgplicht

Voor de Nederlandse soort- en gebiedsbescherming gelden tevens de algemene beschermingsmaatregelen van Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde

Vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Indien de planning het toelaat, kan schade aan de algemene vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën worden geminimaliseerd door werkzaamheden zoveel als mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode van februari t/m augustus. De minst schadelijke periode is de vorstvrije periode in september t/m november.

7.2 Conclusies en aanbevelingen Gebiedsbescherming Wnb en NNN

Gebiedsbescherming Wet natuurbescherming

Het dichtstbijzijnde N2000 gebied Leekstermeergebied ligt op een afstand van ca. 3,2 kilometer oostelijk van het plangebied. In het N2000 Leekstermeergebied zijn geen Habitattypen aangewezen, waardoor een toetsing aan de Gebiedsbescherming Wnb niet van toepassing is. Vervolgstappen in het kader van de Gebiedsbescherming Wet natuurbescherming zijn dan ook niet aan de orde.

Natuur Netwerk Nederland beleid

Gezien de afstand van het plangebied ten opzichte van omliggende beheertypen en NNN gebieden, de beperkte locale activiteiten die gepaard gaan met de geplande werkzaamheden en de situering van het plangebied binnen de bebouwde kom, kunnen nadelige effecten door geluid, licht, trilling, optische verstoring of verstoring door mechanische effecten worden uitgesloten. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden daarmee uitgesloten. De geplande ingrepen passen daarnaast binnen de gewenste ontwikkelingen in Groningen.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw 1.0. Kennisdocument Huismus 1.0.
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill, 2011. Vleermuizen, alle soorten vleermuizen van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Natuur i.s.m. Zoogdierverseniging.
- Douma, M., C.P.M. Zoon & A.D. Bode, 2011. De zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970t/m 2010. Uitgeverij Profiel Bedum.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap; Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs BV/ Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Krijgsveld, K.L., *et al*, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels: Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Vogelbescherming Nederland.
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 2003. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.), 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Opzeeland, I. *et al*, 2007. Herrie onder water: Vissen en geluidsoverlast. De Levende Natuur, jaargang 108, nummer 2.
- Sierdsema, H., 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. Staatsbosbeheerrapport 1995-1.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.
- Sparreboom (red.), 1981. De amfibieën en reptielen van Nederland, België en Luxemburg.
- Twisk, P. *et al*, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren. KNNV Uitgeverij en Zoogdierverseniging.
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra & T. Westra, 1994. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties 1 t/m 5. KNNV Uitgeverij / IVN, Utrecht.

Websites:

- SOVON (www.sovon.nl)
- Telmee (www.telmee.nl)
- RAVON, Reptielen Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl).
- Rijkswaterstaat (www.rijkswaterstaat.nl)
- Zoogdierverseniging (www.zoogdierverseniging.nl).

BIJLAGEN

BIJLAGE I: FOTO-IMPRESSIE PLANGEBIED

Planlocatie, zicht in westelijke richting

Planlocatie, zicht in zuidwestelijke richting

Planlocatie, zicht in noordoostelijke richting

Planlocatie, zicht in westelijke richting

Planlocatie, zicht in oostelijke richting

Planlocatie, zicht in noordelijke richting

Planlocatie, zicht in zuidelijke richting

BIJLAGE II: N2000 AANWIJZINGSBESLUIT

Programmadirectie Natura 2000 | PDN/2010-019 | 019 Leekstermeergebied

Natura 2000-gebied Leekstermeergebied

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010, L 20);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

Het besluit tot aanwijzing van het gebied Leekstermeergebied als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) van 24 maart 2000 (N/2000/306; Stcrt. 2000, nr. 65) en gewijzigd bij besluit van 25 april 2003 (N/2002/1462; Stcrt. 2003, nr. 95) wordt als volgt gewijzigd:

- a. de begrenzing van het aangewezen gebied wordt op de in paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van dit besluit beschreven wijze gewijzigd;
- b. de Nota van toelichting met uitzondering van de paragrafen 3.2, 4.1, 4.2 en 4.3 wordt ingetrokken en vervangen door de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van dit besluit;
- c. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 2009/147/EG:
A045 Brandgans (*Branta leucopsis*)
A119 Porseleinhoen (*Porzana porzana*)
A122 Kwartelkoning (*Crex crex*)
- d. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende trekkende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG:
A041 Kolgans (*Anser albifrons*)
A050 Smient (*Anas penelope*)
A295 Rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)
- e. de kaart voor zover van toepassing op het in de aanhef genoemde besluit wordt ingetrokken.

Artikel 2

1. Dit besluit gaat vergezeld van een Nota van toelichting inclusief bijlagen en een kaart die integraal deel uitmaken van dit besluit.
2. De in artikel 1 genoemde speciale beschermingszone vormt het Natura 2000-gebied **Leekstermeergebied**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de Nota van toelichting.
3. De instandhoudingsdoelstelling, bedoeld in het tweede lid, heeft mede betrekking op de instandhouding van de volgende soort, anders dan vereist ingevolge de in artikel 1 genoemde Richtlijn:
H1016 Zeggekorfslak (*Vertigo moulinsiana*)
Dit betreft een soort opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206). Prioritaire soorten zijn met een sterretje (*) aangeduid.

Artikel 3

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
w.g. dr. Henk Bleker

